

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

*Д-р екон. наук, професор, завідувач
кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом
В. Л. Дикань,
доктори екон. наук, професори
Н. Є. Каличева, В. О. Овчиннікова*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВПЛИВ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У нинішній динамічній реальності освіта відіграє головну роль у формуванні суспільства майбутнього, визначаючи не лише знання та навички нового покоління, але і його цінності. Проте глобальні проблеми, такі як екологічні кризи, соціальна нерівність, швидкий технологічний прогрес і кризові явища в моральних пріоритетах, потребують значних змін у підходах щодо навчання.

Цілі сталого розвитку, прийняті ООН у 2015 році, створюють стратегічне підґрунтя для побудови справедливого соціального простору, економічного зростання, екологічної рівноваги та відповідального співіснування. Для їх реалізації необхідно переорієнтувати педагогічну систему на більш комплексний і відповідальний підхід, який трансформує освіту в ефективний механізм позитивних змін. Це передбачає активну співпрацю педагогів, державних установ, батьків і учнів, адже лише об'єднані зусилля гарантують сталий розвиток і гармонію на планеті [1].

Особливу роль у цьому процесі відіграє адаптація освітніх програм до Цілі сталого розвитку 4 «Якісна освіта», яка зосереджена на доступності, справедливості та можливості навчання протягом усього життя для всіх. Висока якість освіти є фундаментом для вирішення багатьох інших завдань сталого розвитку.

Реалізація Цілей сталого розвитку в освітніх програмах спрямована на впровадження принципів збалансованого розвитку – соціального, економічного та екологічного – у навчальний процес. Цей підхід створює фундамент для формування свідомого і відповідального суспільства, допомагає забезпечити виховання учнів, які володіють знаннями, навичками та цінностями, необхідними для побудови екологічно стійкого, соціально справедливого й економічно ефективного майбутнього [2].

Цілі сталого розвитку застосовують в освітніх програмах завдяки таким засобам [3]:

- включення тематики. Оновлення навчальних матеріалів і програм за допомогою включення тем, що стосуються соціальної рівності, економічної стабільності, охорони природи і раціонального використання ресурсів;
- формування навичок. Забезпечення розвитку у здобувачів вищої освіти критичного мислення, здатності вирішувати проблеми, працювати в команді та впроваджувати стійкі практики в суспільному житті;
- виховання цінностей. Сприяння формуванню екологічної свідомості, поваги до прав людини, відповідальності у споживанні, розуміння впливу кожного індивіда на сталий розвиток;
- практична діяльність. Проведення проєктів і заходів, спрямованих на покращення стану довкілля, підтримку соціальних ініціатив і впровадження сталих практик у навчальних установах;
- міждисциплінарний підхід. Інтеграція знань із різних сфер навчання – біології, географії, історії, економіки тощо – для комплексного аналізу та розв’язання проблем сталого розвитку.

Отже, реалізація Цілей сталого розвитку через освіту є важливим елементом досягнення глобальних завдань, визначених ООН. Вона формує покоління відповідальних громадян, які зможуть жити в гармонії з природою та суспільством.

1. Воробієнко П. П. Роль освіти в досягненні цілей сталого розвитку ООН. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. Вип. 5 (1). С. 1-8. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5113>.

2. Кузьмак О. Інтеграція принципів сталого розвитку в діяльності університетів України як інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-27>.

3. Бобрицька В., Лисоконь І. Інвестиції у вищій освіті як складова реалізації національних цілей сталого розвитку України. *Освітній дискурс*. 2023. Вип. 44. С. 88-96.

Доктори екон. наук, професори кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом **І. В. Токмакова, М. В. Корінь, доцент Г. В. Обруч**

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ УНІВЕРСИТЕТУ

В останні роки концепція сталого розвитку, що передбачає задоволення потреб сучасного покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь, набула неабиякого поширення та актуальності. У контексті глобальних викликів, таких як зміна клімату, соціальна нерівність, деградація довкілля та нестабільність економіки, саме освіта є вагомим інструментом трансформації суспільства. Цілі сталого розвитку, затверджені ООН, - це дорожня карта для країн, організацій та освітніх інституцій, зокрема Ціль сталого розвитку, яка передбачає забезпечення всеохоплюючої, справедливої та якісної освіти і визначає останню як головний чинник стійкого розвитку.

Університети, як центри знань, інновацій і соціального впливу, мають потенціал не лише передавати знання, а і формувати світогляд, цінності та поведінкові моделі, що відповідають принципам сталості. При цьому інтеграція Цілей стійкого розвитку в освітній процес має ґрунтуватися на таких принципах:

- міждисциплінарність, що передбачає поєднання знань із різних галузей для комплексного розуміння проблем сталого розвитку;
- компетентність, що орієнтує на формування навичок критичного мислення, етичного вибору, екологічної свідомості;